

Ungdomsrådet sin uttale til Budsjett 2024 Økonomiplan 2024-2027

Kjære heradsstyre!

Etter nokre år med god økonomi, ser det no ut som om det er naudsynt med økonomisk innstramming. Ungdomsrådet vil i sin budsjettuttale peika på nokre punkt som me meiner bør prioriterast.

Distrikta

Distrikta i kommunen er viktig, det er i bygdene kring Norheimsund/Øystese ein i framtida vil kunne finna tomter og nye bustader. Det er i distrikta våre me kan driva store verksemder innan industri, akvakultur og landbruk. Dette er verksemder med store ringverknadar i heile kommunen. Dersom de kuttar i tilbode i utkanten av heradet, vil det verta mindre attraktivt for ungdom/unge vaksne å busetja seg der. Då vil me ha ein sterkt sentralisert kommune utan levande grender. Me ser kor mykje positivt som vert skapt i heile Kvam, dette kan me ikkje gje slepp på.

Ungdommen er framtida

Det aller viktigaste når ein vedtar budsjett er at dei unge er ivaretekne. Det er dei unge som skal bu i og utvikla Kvam vidare. Det er difor viktig at dei får ein god og minnerik oppvekst slik at Kvam blir ein plass som ungdomen vil venda tilbake til. Me treng difor gode fritidstilbod, både kommunale og i regi av frivillige lag og organisasjonar. Det er og viktig at Kvam Herad, legg til rette for at lokale vidaregåande skular kan ha relevante linjer, slik at dei unge vert attraktive i tilsetjingsprosessane til lokale bedrifter.

Grunnskule

Ikkje endring av skulestruktur i Kvam

- Kvam ungdomsråd ønskjer heller ikkje i denne budsjettperioden at det vert gjort endringar i skulestrukturen

Viktig med tilgang på pc og nettbrett til alle elevane

Kvam ungdomsråd vil påpeika også i år at det er viktig at alle elevar i 1-10. klassetrinn har tilgang til pc/ nettbrett fordi dette vil kunna viska ut dei økonomiske skilnadane mellom elevane. PC/ nettbrett er eit naudsynt arbeidsverktøy for elevane og er avgjerande for utviklinga av den digitale kompetansen deira. Det er viktig for ein betre overgang til vidaregåande skule. På enkelte av skulane i Kvam er det til tider svært dårleg internett. Dette har ungdomsrådet teke opp ved tidlegare høve, men det har framleis ikkje endra seg. Kvam ungdomsråd vil at dette vert utbetra då det stel mykje tid av undervisninga.

Kompetanse hos lærarar

Ungdomsrådet har merka seg at kompetansen blant lærarane når det gjeld bruk av digitale verktøy har betra seg, men mange elevar opplever framleis at det er ein veg å gå. Det er viktig at elevane ikkje opplever tap av tid til undervisning på grunn av manglande kompetanse hos lærarane. Dei bør difor få god og riktig opplæring i teknologisk verktøy på skulane.

Mat i Kvammaskulen

Kvam ungdomsråd er glad for at heradsstyret i sak 073/23 gjorde vedtak om å innføra eit måltid per dag på ungdomsskulen, og håpar at dette blir realisert. Ungdomsrådet meiner at det bør gjennomførast ein prøveperiode med evaluering etterpå, som kan seia noko om korleis elevane har opplevd mattilbodet.

Kvam ungdomsråd meiner at overskotet frå inntektene på kantinedrifta på skulane (Kvam ungdomsskule og Strandebarm skule) skal gå tilbake til å drifta kantina.

Sosialfagleg kompetanse i skulen

Kvam ungdomsråd meiner at det er positivt med sosialfagleg kompetanse i skulen, fordi dette tilfører ein breiare og betre kompetanse til å ivareta barn og unge i skulekvardagen deira. Elevar opplever at kvardagen kan vera vanskelig og at det er utfordrande å finna gode vaksne og prata med.

Uteområde i Kvammaskulen

Eit aktiviserande uteområde er viktig for barn fordi det aukar trivsel og aktivitetsnivået. Fleire skular har oppgraderingsbehov når det gjeld uteområda.

Vidaregåande opplæring

Læretilbod/ lærlingtilbod i Kvam

- Kvam ungdomsråd har fått med seg framlegget til fylkesdirektøren når det gjeld forslag på linjer til neste år og er uroa over dette. Ungdomsrådet meiner at det er viktig at dei folkevalde i Kvam herad arbeider aktivt for å oppretthalda eksisterande linjer på Kvam vidaregåande skule, slik at ungdom slepp å flytta i frå Kvam for å gå på skule.
- Kvam Herad bør verta flinkare på å promotera lærlinghuset på plattformer der ungdom er til dømes Instagram og Snap. Det kan også hengast opp plakatar på butikkar og bensinstasjonar.
- Variasjon i lærlingplassar. Kvam ungdomsråd ber også i år om at Kvam herad satsar på lærlingplassar innanfor fleire fagområde (TIF- elektro, mekaniske yrke, bygg- og forskalingsfag, barne- og ungdomsarbeidar, helsefagarbeidarar). Kvam herad må prioritera "lærebedrifter" i Kvam herad sine anbudsprosessar.

Kommunehelse

Trivsel og haldningar

- Kvam ungdomsråd er positive til at det vert arbeidd aktivt på skulane med trivsel og haldningar.
- Kvam ungdomsråd er glade for at det er ein "nulltoleranse" i Kvam for mobbing på skulane. Ungdomsrådet er likevel uroa over oppførsel, og melding om mobbing på skulane. Det bør satsast på samtalegrupper på skulane.
- Ungdomsrådet meiner at det bør settast i verk ekstra tiltak i overgangen frå barneskulen til ungdomsskulen, der 7. klassingane blir kjent med kvarandre både i skuletida og fritida for å unngå mobbing m.m.
- Kvam ungdomsråd er glade for at Kvam herad deltek i lokale-, regionale- og nasjonale prosjektgrupper for å betra mellom anna psykisk helsehjelp blant barn og unge.
- Kvam ungdomsråd meiner at trygge møtestadar genererer trivsel! Derfor meiner ungdomsrådet at Kvam herad må halda fram arbeidet med Basecamp og andre uformelle møtestadar i Kvam.

Utekontakten og helsesjukepleiartilbodet på skulane

- Kvam ungdomsråd meiner at det er positivt at Kvam herad har ein så aktiv og synleg Utekontakt, som reiser rundt og besøker elevane på skulane. Utekontakten representerer ein ekstra tryggleik for ungdom som har det vanskeleg fordi det kan vera lettare å snakka med Utekontakten i staden for andre vaksne.
- Det er naudsynt at helsesjukepleiarane er ute på skulane, sjølv om elevane ofte opplever at helsesjukepleiarane er for sjeldan tilgjengelig. Ungdomsrådet påpeikar at helsesjukepleiarane må bli endå meir synlege/tilgjengelige på skulane slik at elevane kan ta kontakt. Det er viktig at helsesjukepleiarane presenterer seg i klassane, spesielt på 8.- klassetrinnet og at det blir hengt opp plakatar/ lappar på skulane om kva tid det er mogeleg å treffa dei. Helsestasjonen for ungdom må også promoterast betre.
- Ungdomsrådet oppmodar Kvam Herad til å gjere som fylket, og innføra gratis sanitære produkt for jenter i Kvamma-skulen. Ungdomsrådet merkar seg at det ikkje har blitt gjort noko med dette sjølv om det har blitt teke opp tidlegare.

Organisasjon og politikk

Budsjett for Kvam ungdomsråd

- Kvam ungdomsråd ber om at budsjetttramma på 150 000 kr. blir oppretthalde.

Kultur/Idrett

Kvam ungdomsråd meiner at kultur og idrett er viktig for barn og unge i Kvam.

- Kvam ungdomsråd vil at arbeidet med å etablera «utstyrslager» BUA blir realisert. BUA er eit godt tiltak imot utanforskap, og gjev ein moglegheit for alle til å vera med på ulike fritidsaktivitetar, sjølv om ein ikkje har naudsynt utstyr. Me viser til at Kvinnherad kommune har dette tilbodet i dag.
- Kvam ungdomsråd tykkjer det er flott at me har eit kinotilbod i kommunen. Det er likevel ynskjeleg med oftare og meir relevante farmsyningar for ungdom.
- Kvam ungdomsråd meiner at fritidskortet og fritidskortet pluss har vore ei veldig god ordning for barn og unge. Denne ordninga har redusert økonomiske ulikskapar og gitt fleire barn og unge moglegheita til å vera med på fritidsaktivitetar og kulturskulen. Kvam ungdomsråd vil difor at ordninga med fritidskortet skal fortsetta.
- Kvam ungdomsråd meiner at det bør leggjast betre til rette for barn og unge i sentrumsområda. Til dømes uformelle møtestadar som er innandørs med varme og straum.
- «Milliontoallettet» i Ålvik må vera ope heile året, ikkje berre i turistsesongen.

Samferdsel

Kollektivtilbod

- Kvam ungdomsråd er framleis ikkje nøgd med kollektivtilbodet i Kvam. Det er avgjerande at busstidene harmonerer med start/slutt tider på undervisninga. Dette er i dag ei stor utfordring, spesielt for ungdommar ved kvam vidaregåande skule som skal til utkantane av kommunen og Samnanger.
- Kvam ungdomsråd ynskjer eit betre kollektivtilbod på kveld/natt i helgane.
- Ungdomsrådet ønskjer at Kvam herad skal prøva ordninga med «Heim for ein 50- lapp».

Trygge kommunale vegar

Kvam ungdomsråd ynskjer at Kvam herad heile tida prioriterer trygge kommunale vegar. Spesielt rassikring. Kvam ungdomsråd meiner at Kvam herad må prioritera gang- og sykkelvegar der elevane ikkje har rett på skuleskyss.